СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 68. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 23-го БЕРЕЗНЯ 1951. — No. 68. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MARCH 23, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 / 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ЗБРОЙНІ СИЛИ ПОДВОЄНІ ВІД КОРЕЙСЬКОЇ ВИПРАВИ

Вашингтон, 21 березня. — Президент Труман, у виміні телеграм з секретарем оборони Джорджом К. Маршалом, виявив, що Злучені Держави подвоїли свої збройні сили від початку Корейської війни. Ці сили виносять тепер 2,900,000 вояків в армії, фльоті, повітряних силах і корпусі маринарки. Водночас президент висловив віру, що Конґрес, американський нарід і департамент оборони дадуть секретареві Маршалові повну підтримку в дальших змаганнях до „розбудови сили, яка нам потрібна". Цю силу заокруглив Труман до 3,500,000 вояків. Вона буде готова з кінцем теперішнього скарбового року 30 червня або негайно після того.

Президент заявив, що мобілізація оборонних сил побила всі попередні рекорди, бо її переведено від 25 червня минулого року. Її треба продовжувати з уваги на „безправну аґресію комуністичних сил в Кореї і з уваги на ще дальшу загрозу комуністичного нападу проти вільних націй".

Об'єднані генеральні штаби оприлюднили з вибухом Корейської війни з кінцем червня минулого року, що американські збройні сили обіймали 1,458,500 вояків у всіх трьох ділянках служби.

АКТОР ЛАРРІ ПАРКС ПРИЗНАВСЯ, ЩО БУВ КОМУНІСТОМ

Вашинґтон. — Ларрі Паркс, звісний фільмовий актор, признався перед комісією неамериканських діянь у Конґресі що він колись належав у Голивуді до Комуністичної партії. Одначе він відмовився свідчити, чи інші актори теж туди належали, щоб не накликати на них переслідування. Комісія признала, що Паркс виявив охоту співпраці з комісією.

Міжтим обвинувачений в непослусі для Конґресу мільйонер Фредерік Вандербілт Філд, якого назвав комуністом Луї Буденц, кол. редактор комуністичного щоденника „Дейлі Воркер", дістав звільнення від вини у федеральнім суді, в якім він ставав як підсудний.

ЗА ПЕРЕДАВАННЯ КОНҐРЕСОВИХ НАРАД ПО ТЕЛЕВІЗІЇ

Вашингтон. — Конґресмен Джейкоб К. Джевитс з Ню Йорку вийшов з проєктом передавати конґресові наради по телевізії, бо це причиниться до розповсюдження нарад конґресу і до популярности його членів. Одначе він не обстоює передавання кожного засідання, а тільки тоді, коли спікер палати або предсідник сенату вважатиме за відповідне. У таких випадках це було б наче побільшення конґресових ґалерій, з яких прислухуються гості промовам конґресменів.

КОНҐРЕС ВИСЛУХАЄ ПРОМОВИ ФРАНЦУЗЬКОГО ПРЕЗИДЕНТА

Вашинґтон. — Президент Вінсент Оріол з Франції виголосить промову до Конґресу 2 квітня після цілотижневих відвідин Вашинґтону. Це оприлюднює департамент стейту. Це буде велика політична промова і тому Конґрес покінчить до того часу Великодні вакації. Після промови президент Оріол і його жінка виїдуть до Ню Йорку і тут їх привітає посадник Імпеллітері в ратуші.

Гол. Уряд У. Н. С. виявляє повне зрозуміння до потреб розбудови „Свободи"

ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТОМ ГОЛ. РЕДАКТОРА В ТРЕТЬОМУ ДНІ НАРАД

Ню Йорк, 22 березня. Головний Уряд Українського Народного Союзу в третьому дні своїх річних нарад, що відбуваються тут в готелю Статтлер, віддав вчора багато часу і уваги проблемам „Свободи", обговорюючи звіт головного редактора, д-ра Л. Мишуги, зокрема щодо ідейно-політичної лінії в редагуванні щоденника та щодо необхідности його дальшої розбудови і поліпшення. Поодинокі члени Головного Уряду, забираючи слово в дискусії, підкреслювали необхідність продовжувати і ще більш виразно підкреслити понадпартійність Союзового органу, зокрема пильнувати, щоби газети не використовували поодинокі партійні лідери для популяризації своїх партійних цілей. Підкреслено велике значення „Свободи" в американсько-українському житті, як теж і в загально-українських справах, головно з признанням висловлювано значення щоденника для зберігання демократичного правопорядку в українському політичному житті, високих культурних вартостей та глибоких морально-етичних засад в громадському житті. На ці теми поставлено теж цілий ряд конкретних запитів, на які відповідав головний редкатор або члени Редакції. Їхні виясненя доповнював теж головний предсідник УНС, Д. Галичин, що виконує рівночасно функції адміністратора „Свободи". Головний Уряд з окремою увагою та з виразною апробатою поставився в дискусії до пропозицій дальшої розбудови „Свободи" та дальшого поліпшення її форми і поглиблення її змісту. Однодушно апробовано пропозиції щодо заанґажування кореспондентів з більших громад та з відобреним обговорено справу видавання недільного літературно-мистецького числа „Свободи". Предс. Д. Галичин вияснив, що видавання такого числа коштувало б, разом з додатковою редакційною силою, около 1,000 долярів місячно і ці гроші треба було б зібрати з додаткової передплати на це число. Цю пропозицію можна б здійснити, якщо можна б дістати на це видання щонайменше 4,000 передплатників. Рекомендовано робити в цій справі заходи та „провірити терен", прохаючи до співпраці відділових урядників. До дальших справ, які видвигнено і обговорено під час дискусії над звітом головного редактора, належали: краща дбайливість про чистоту літературної мови, поміщування більше матеріялів про справи УНСоюзу та його членів, більше уваги проблемам молоді і виховання, і т.п. Дискутанти однодушно потверджували, що Редакція „Свободи", зі силами і фондами, якими розпоряджає, виконує максимльну роботу, яку в таких обставинах взагалі можна виконати.

Сьогодні, в четвертому дні нарад, продовжуватиметься ще дискусія над звітом редактора „Юкрейнієн Віклі", Степана Шумейка.

СОВЄТСЬКІ ПРОПОЗИЦІЇ В ПАРИЖІ „НЕСПРИЙНЯТЛИВІ" ДЛЯ ЗАХОДУ

Париж, 22 березня. Представники західних великодержав на вступній чотиродержавній конференції в Парижі, яка має за завдання приготовити порядок нарад для плянованої пізніше конференції міністрів закордонних справ, заявили вчора совєтському представникові, що його нові пропозиції щодо порядку нарад є все ще „несприйнятливі" для Заходу. Совєтський представник, А. Громико, на початку третього тижня безуспішних нарад запропонував „компроміс", погоджуючись на міжнародну контролю виконання постанов евентуального в майбутності договорення щодо обмеження звичайних збросєнь. Західні аліянти вважають, що совєтська пропозиція є тільки „теоретичним компромісом" і вона в нічому не змінює совєтського негативного становища до запропонованих Заходом суттєвих справ. Аліянти під цим оглядом домагаються обговорення можливостей обмеження збросєнь в майбутньому на тлі теперішнього стану, від чого відмовляються Совєти. У висліді, Громико виголосив ще одну довгу промову, цим разом найдовшу в дотеперішніх нарадах в Парижі, і знову не сказав нічого. Дальші наради, які початково передбачувано не довше, як на два тижні, відложено знову до сьогодні в повній безнадійності на можливість їх успішного завершення в короткому часі.

РОСІЯ ВІДКИНУЛА ДОМАГАННЯ ЗВОРОТУ 670 КОРАБЛІВ

Вашингтон. — Совєтський Союз зголосив зажалення, що Злучені Держави відкладають передачу тринадцяти кораблів колишньої нацистівської фльоти для совєтської маринарки. В ноті, присланій до департаменту стейту, сказано, що комісія з трьох держав згодилася 4 грудня 1947 р. на розподіл німецької фльоти між аліянтські держави. Згадується теж, що Злучені Держави досі не затвердили того поділу, хоч Росія пригадувала на це останній раз 26 травня минулого року. В дипломатичних колах у Вашинґтоні появилися завваги, що Америка хоче в такий спосіб відплатитися Росії за затримання 672 американських торговельних кораблів, позичених Совєтам за другої війни.

Вже після оприлюднення ноти в справі націвстівських кораблів оприлюднено комунікат департаменту стейту, що Росія „відкидає думку" звороту 670 американських кораблів, які вона дістала підчас другої війни на підставі договору про взаємну позичку матеріялів. Росія каже, що Америка обіцяла продати Росії ці кораблі.

АМЕРИКАНСЬКА ПОЛІТИКА ЩОДО ЕСПАНІЇ НЕПОКОЇТЬ АНГЛІЮ І ФРАНЦІЮ

Женева, 22 березня. Тут в міжнародних дипломатичних колах підкреслюється занепокоєння Франції і Англії теперішньою американською політикою щодо Еспанії. Французи і англійці побоюються насамперед політичних наслідків та впливу на настрої населення їх країн евентуального підписання американсько-еспанського договору щодо американської допомоги в озброєнні еспанської армії та можливого використання американських впливів для включення Еспанії в оборонний Північно-Атлантійський Пакт. Американська офіціяльна політика вже нераз дала до зрозуміння, що Злучені Держави бажали б включити Еспанію в спільну західно - европейську оборонну підготовку, з огляду на її територіяльно-стратеґічне положення та на людський і господарський потенціял, що міг би бути розгорнений при відповідній допомозі. Британія і Франція побоюються, що включення Еспанії ген. Франка в спільну західно-европейську акцію може більше пошкодити західній політиці, ніж допомогти західній обороні.

СЕН. ТЕФТ ПРИЗНАЄ ПОТРЕБУ ВИСИЛКИ ЧОТИРЬОХ ДИВІЗІЙ В ЕВРОПУ

Вашинґтон. — Провідник плянувачів республіканської політики, сен. Роберт Тефт, заявив свою згоду на висилку чотирьох дивізій американської наземної армії в Европу, хоч він не погоджується з плянами през. Трумана, щоб пізніше вислати свіжі дивізії. Цю заяву склав він тепер для пригадки, що в майбутності президент повинен звернутися до Конґресу за одобренням його намірів перед новою висилкою війська.

АЛІЯНТИ ВСТУПИЛИ ДО ЧУНЧОН

ГОЛОВНА ВОРОЖА БАЗА НА ПІВДЕНЬ ВІД ПАРАЛЕЛІ ВЗЯТА БЕЗ ОДНОГО СТРІЛУ. — ВОРОГ ПРОДОВЖУЄ ВІДСТУП НА ЦІЛОМУ ФРОНТІ

Токіо, 22. березня. — Панцерні колони американських військ вступили вчора до Чунчон, головної комуністичної бази в Кореї у віддаленні тільки 8 миль на південь від 38-мої паралелі, та зайняли опущене ворогом місто, не віддавши ані одного стрілу. Вміжчасі, комуно-китайські і північно-корейські війська продовжують відступ на цілому фронті, за вимком району на північ від Сеул, де аліянтські війська натрапили на запеклий спротив, головно в горах на двох шляхах традиційної інвазії з півночі на південь. Вчора вперше стверджено, що на цьому секторі фронту по ворожому боці вже бере участь в боях третя комуно-китайська армія ген. Чен І, про яку не було вістки від часу минулорічних боїв проти американської дивізії морської піхоти біля манджурського кордону на ріці Ялу. Головна квартира ген. Мек Артура вчора ще більше загострила цензуру повідомлень відносно 38-мої паралелі, в політичному і військовому аспектах, стверджуючи тільки, що аліянтські війська находяться у віддаленні 8 миль від паралелі на східному побережжі та около 11 миль на інших секторах фронту. Мова про головні аліянтські сили, хоча їхні патрулі можуть бути вже у безпосередньому віддаленні від того штучного кордону. В офіціяльному аліянтському повідомленні все ще нічого не згадується про дальші заміри відносно паралелі, чи аліянти думають її переступати, чи зупинити на ній свій дальший похід. Не зважаючи на деяку опозицію в цій справі в колах Об'єднаних Націй, ген. Мек Артур все ще має повновласті видати відповідне рішення в цій справі без будь-якої додаткової політичної апробати. Втрати ворога у вчорашніх боях були знову дуже високі. Крім оживлених дій аліянтської авіяції, вчора теж аліянтська фльота вздовж зайнятого ворогом східного побережжя, зокрема в районі порту Вонсан, бомбардувала з важких гармат ворожі комунікаційні получення та інші воєнні об'єкти.

38-МА ПАРАЛЕЛЯ ЗНОВУ ПРОБЛЕМОЮ

Лейк Соксес, 22 березня. — З підходом аліянтських військ на безпосереднє віддалення від 38-мої паралелі, старої демаркаційної лінії між західними і совєтськими впливами в Кореї, через яку почалася теперішня війна, проблема переходу цеї лінії та переслідування аліянтами ворога на північ від неї стало знову одною з головних проблем в головній квартирі О. Н. З поінформованих кол повідомляється, що досі в цій справі не винесено офіціяльного рішення та що воно залежить від ген. МекАртура, але міжнародні дипломати „сподіються", що цим разом вже не буде генерального аліянтського наступу в Північній Кореї та що тільки деякі військові частини перейдуть паралелю, щоби встановити і забезпечити її оборону, яку перебрали б південно - корейські війська.

КОРЕЙЦІ ВБИЛИ АМЕРИКАНСЬКОГО ВОЯКА В ЯПОНІЇ

Токіо, 22 березня. — Товпа в силі около 100 осіб в замешкалому корейцями районі японської столиці напала вчора з палицями, ножами і камінням на шістьох американських вояків, вбиваючи одного і поранивши інших. Здогадуються, що товпа була підбурена симпатиками північно-корейських червоних. Опісля переведено трус в довколишніх домах та заарештовано деяку кількість підозрілих.

● **Французький військовий** трибунал засудив на п'ять років „домашнього арешту" німецького генерала Германа Рамке за воєнні злочини, поповнені ним проти цивільного населення міста Брест в 1944 р.

ПІДСУДНИЙ В ШПИГУНСЬКІМ ПРОЦЕСІ ЗАПЕРЕЧУЄ СВОЄ ДІЯННЯ

Ню Йорк. — Обвинувачений у видаванні атомових тайн Совєтській Росії Джулюс Розенберґ покликаний як свідок у своїй власній справі в федеральнім суді, просто виперся, наче б він колинебудь дістав, або навіть пробував дістати якісь інформації для передавання їх Росії. Він заявив, що він не знав нічого про діяльність Давида Ґрінґлесса в лябораторії в Лос Аламос, де роблено підготову до виробу атомової бомби, ані ніколи не прохав його за якісь дати в цій справі. Так само — казав Розенберґ — він не старався діставати якісь тайни від науковців.

Таке заперечення подав Розенберґ до протоколу після того, як прокуратор заявив, що „уряд скінчив" своє доказове поступування проти Розенберґа, його жінки Етел і Мортона Собела. Одним з останніх свідків уряду була панна Елизабет Т. Бентлі, яка була посередничкою між комуністичними шпигами. Вона признала, що ніколи не бачила підсудних, одначе розмовляла з Розенберґом на телефоні, а в суді пізнала його по голосі.

НОВІ ВІДКРИТТЯ СЕНАТСЬКОЇ СЛІДЧОЇ КОМІСІЇ

Ню Йорк. — Підчас дальших допитів сенатської комісії для прослідження розгалуженого злочину зізнав Джан П. Крейн, голова товариства уніформованих пожежних сторожів, що він дарував колишньому посадникові міста Ню Йорку $10,000 готівкою в жовтні 1949 р. „на доказ підтримки" для посадника підчас передвиборчої кампанії. Серед загального здивування приявної на залі публіки, Крейн ще сказав, що посадник не подивився до коверти, в якій були вкладені гроші, тільки йому подякував. — Ця заява Крейна суперечить заяві О'Двайєра, складеної ним на зізнаннях перед цею самою комісією, що він не дістав ніяких дарунків на виборчу кампанію. О'Двайєр складав у середу зізнання перед повітовою слідчою судейською лавою і там заперечив, наче б він дістав дар у висоті $10,000. Це виявив опісля самий О'Двайєр перед репортерами.

Крейн свідчив теж, що він поступово подарував Джеймсові Моранові, заступникові пожежного комісаря в 1949 р. $55,000, а на виборчу агітацію на президента нюйорського губернатора Тамеса Е. Дюї передав $3,500 на руки республіканського лідера Джана Р. Крувса, коли Дюї вів кампанію в стейті Ореґон.

В АМЕРИЦІ

● **Корпус капелянів** на лад корпусу з другої світової війни хоче зорганізувати Комісія Цивільної Оборони стейту Ню Йорк. Комісія думає, що це піднесе настрій населення серед воєнної небезпеки.

● **Уряд Арґентини плянує** стримати кореспонденції пресових аґенцій зі Злучених Держав і Великобританії, перебравши на себе незалежну газету „Ля Преnза". Покищо, щоденник ще опечатаний.

● **Більше жінок ніж мужчин у стейті Ню Йорк** виказує спис населення зладжений в 1950 році. На кожних 100 жінок припадає 93.4 мужчин. В 1940 році було 98.5 мужчин на 100 жінок.

● **Видавці газет заперечують,** що поштовий уряд має втрату при пересилці преси. Навпаки, кажуть, вони, пошта ще заробляє на тім, а втрата походить з пересилки інших родів пошти. Це було сказане на переслуханні поштової комісії палати репрезентантів.

● **Сен. Естес Кіфовер,** голова сенатської комісії для прослідження злочинів, заповідає написання книжки на підставі своїх студій над зорганізованим злочином. Фільмові підприємства вже замовляють в нього право перерібки на сценарій.

АЧЕСОН ЗА ПОРОЗУМІННЯ З „РОСІЙСЬКИМИ І ІНШИМИ НАРОДАМИ"

Вашинґтон, 21 березня. — Секретар стейту Дін Ачесон звернувся посередньо до російського й інших народів поза Залізною Заслоною, щоб вони об'єдналися у змаганні до розбудови світового миру. Звернення Ачесона поміщене в листі до обох конґресових комісій закордонних справ, які підтримують резолюцію сен. Брайєна МекМагона й репрезентанта Абрагама А. Рібкова з висловом приязни „для всіх інших народів, включаючи й народи з Совєтського Союзу". У листі пише Ачесон, що „велика будова, яку ставлять Злучені Держави і їх союзники, не може бути викінчена, доки всі народи, які перебувають тепер під пануванням Кремліна, не стануть до повної співпраці". Одначе, каже Ачесон, „хоч Злучені Держави хочуть миру, ми не продамо нашої душі за нього".

Підчаєс розмови з кореспондентами Ачесон заявив, що положення Західних держав тепер покращало, як на Далекому Сході так і в Европі, бо хоч деякі познаки можуть знеохочувати людей, то назагал політичне положення Західного світу далеко краще ніж було рік тому.

ВИСТУП КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ В КАРНЕҐІ ГОЛ

Ню Йорк, 22. березня. — Вчора ввечорі тут в репрезентативній залі Карнеґі Гол дала свій концерт Українська Капеля Бандуристів під керівництвом Володимира Божика. Програма складалася з трьох частин, в першу з яких входили релігійні пісні, в другу — історичні і в третю — народні, в яких були заступлені композитори або аранжери: Кошець, Стеценко, Божик, Леонтович, Артемовський, Хоткевич, Ніщинський, Потапенко і Гнатишин. Солістами виступали: Зайферт, Уманцев, Садовий, Погорілий, Кучер, Панасенко, Попов і Лубанський. — Публика, що була майже виповнила велику залю, щиро і довго оплескувала поодинокі точки, зокрема „Байду" Хоткевича. Місцева преса (Н. Й. Таймс і Геральд Трибюн) відмітила виступ Бандуристів, — підкреслюючи їхню оригінальність та типовий національний характер. Концерт відбувся старанням Українського Комітету (Молоді) Метрополітальної Округи.

● **Боротьба проти Церкви,** з брутальною інтервенцією поліції, почалася в більшовицькій Східній Німеччині.

РОЗКРИТО КОМУНІСТИЧНУ ЗМОВУ В ПАКІСТАНІ

Карачі, Пакістан, 22 березня. — Пакістанський премієр Алі Хан поінформував вчора парлямент, що заарештування шефа штабу пакістанських військ та інших осіб в дні 6-го березня наступило після розкриття широко закроєної змови зробити в країні переворот і встановити комуністичний режім з хвилевою військовою диктатурою. Премієр твердив, що коли б змовникам було пощастило захопити владу, вони плянували „запросити дорадчу місію одної чужої держави, щоб перетворила Пакістан в комуністичну державу". Тому, що доходження продовжуються, премієр вияснив тільки загальні дані щодо змови. Він твердив, що змовники, переконавшись в безвиглядності прийти до влади конституційно-законними методами, здобуваючи піддержку більшости, рішили перевести насильний переворот, використовуючи при цьому комуністичні і революційні сили, як теж осіб з армії, що їх могли перемовити на свій бік. Пляновано „усунути" осіб, що репрезентують теперішню політичну і військову владу в країні і тим самим захопити її в свої руки.

БРИТАНІЯ РІШЕНА БОРОНИТИ СВОЇ ПРАВА В ІРАНІ

Лондон, 22. березня. — Британський міністер закордонних справ Герберт Моррісон заявив вчора в Палаті Громад, що англійський уряд „вітально заітересований в збереженні незалежности, інтеґральности і безпеки Ірану", — де проголошено виїмковий стан у зв'язку зі заворушеннями, які виникли на тлі пропаґанди за націоналізацію нафтової промисловости, власником якої у великій частині є Англо-Іранська Нафтова Компанія. Міністер Моррісон рівночасно заявив, що британський уряд „обмірковує різні форми акції", яку треба б було повести для оборони британських інтересів в тій країні. Він не згадав, яка ця акція могла б бути. Велике занепокоєння подіями в Ірані виявила теж Палата Лордів. Передбачується можливість британської інтервенції через Об'єднані Нації. Тимчасом, британський уряд очікує іранської відповіді на осторогу проти націоналізації британської нафтової власности.

В СВІТІ

● **Переговори** про можливість вишуспішної оборони Ґренляндії мають почитися між Злученими Державами і Данією в наступному тижні.

● **Домагання слідства** проти англійського комуністичного „Дейлі Воркера" за „зрадницьку активність" заповів британський міністер оборони Шінвел.

● **Проти можливих відвідин** принцеси Єлисавети у Ватикані почали протестувати британські протестанти.

● **Сильний буревій** в Медіолянї в Італії захопив на майдані групу малих дітей, вбиваючи 13 і поранивши 29 інших.

● **Винстона Черчила** запрошено до Злучених Держав на травень; він мав би виголосити промову у Филаделфії з нагоди святкування 200-річчя Пенсилвенійського університету, президентом якого є Геролд Стассен.

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$ 3.00	One year	$ 3.00
На пів року	$2.00	Six months	$ 2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПЕРЕКОНЛИВІ АРГУМЕНТИ

Всі ми, ввесь наш український загал по цей і по той бік океану, принципово погоджується, що єдність українських сил є першою і головною передумовою успіху українських визвольних змагань. Так само всі погоджуються з думкою, що передумовою і запорукою успіху в боротьбі за визволення всіх поневолених червоною Москвою народів є координація і єдність дій визвольних рухів тих народів. Це є дальший важливий крок в теперішньому світовому змагу між демократією і большевицькою тиранією. Необхідність та змагання до такої, так сказати б, внутрішньої і зовнішньої єдности включені теж і апробовані повним збором Українського Конгресового Комітету на останніх річних нарадах в „Десять Пунктів" голови УКК, проф. Л. Добрянського.

Наші власні, українські аргументи на цю тему ще далеко не вичерпані, але й вони вже цілком вистачають, щоби в доцільности і необхідности тої єдности переконати навіть найбільшого скептика. Проте, до цих українських аргументів можна б додати ще чималу кількість чужих, теж ворожих. Назвімо тільки деякі з них.

Партнери до співпраці з українцями в боротьбі за визволення, зокрема поляки, видвигають грубо перебільшуване ними внутрішньо-українське розбиття як один з головних аргументів їхніх передумов співпраці. Мовляв, з ким співпрацювати і з ким договорюватись, як у вас дві, три чи десять груп з однаковими претенсіями до єдиної репрезентації. Це виходить теж легко з натяку про „три групи українських націоналістів", що їх робиться в редакційному коментарі нюйорського „Нового Світу" на тему останніх річних нарад УККомітету. Звичайно, поляки в сьогоднішніх обставинах не мають або щонайменше не повинні мати жадного інтересу в розбитті українських сил, від яких у великій мірі може залежати теж визволення Польщі з-під серпа і молота спільного ворога. Але їм теж не можна дивуватись, якщо вони те розбиття бажали б використати для себе. Ділом українців є не дати їм такої нагоди і це є теж важливим аргументом для остаточного впорядкування внутрішньо-українських справ та їх репрезентації.

Інша справа з ворожими зусиллями поширити і поглибити український розбрат. „Сурма", орган ЗЧ ОУН, в останніх числах подає ревеляційні розкриття закроєних на найширшу скалю інтриґ большевицьких агентів серед українських угрупувань. Справді може кров стерпнути в жилах від найогидніших метод, якими червоні злочинці намагаються нищити українство та українські сили теж у вільному світі. В цьому головним засобом є — всі можливі заходи і засоби для вдержання, поширення і поглиблення розбрату. Для вдержання і збільшення антагонізму між двома націоналістичними групами, вони пропхали в групу Степана Бандери провокатора, що пропонував вбити полк. Мельника, і навпаки. Вони розпоряджають необмеженими фондами і всі їхні зусилля скеровані головно на недопущення до єдности українських сил. Чи треба ще сильнішого аргументу, що промовляв би в користь того об'єднання?

Рівночасно з цими інтриґами і заходами для внутрішньо-українського розбиття, спостерігається не менш рішучі і злочинні заходи большевизму, щоб не допустити до спільної визвольної акції поневолених ним народів. Всіми явними і підступними шляхами і способами червона Москва та її п'ятиколонні блюдолизи у вільному світі намагаються ширити ворожнечу і незгоду між народами, хитро використовуючи історичні антагонізми та всілякі провокації. Єдність внутрі і спільна визвольна акція поневолених Москвою народів є найбільшим пострахом Кремля, бо вона є наймогутнішою зброєю проти нього. І тому її треба добитись за всяку ціну і негайно. Кожний, хто таку співпрацю і єдність розбиває або утруднює, мусить вважатися свідомим або сліпим знаряддям большевицького ворога людства. І так до нього треба ставитись.

Каторжна праця—Ахілева П'ята Совєтів

Вільний світ відкрив Ахілеву П'яту Совєтського Союзу та його комуністичного режиму. Цей світ думає, що можна навіть вимирути третю світову війну і запевнити ґльобальний мир на довгі роки, а то й повалити без війни комуністичні режими, якщоб ця справа була належно висвітлена й використана.

Голосування з 19 березня в Економічно-Суспільній Комісії Об'єднаних Націй, яке відбулося у Сантяґо, в південно-американській державі Чіле, над спільною американсько-британійською резолюцією, щоб розвести на світові розміри допити над каторжною роботою, виявило, що делегати усіх 15 вільних націй стоять за такі допити. Очевидно Росія й її сателіти, а саме Чехословаччина й Польща, голосували проти неї. Якраз це голосування було ясним ствердженням, що в Совєтах і в країнах їх сателітів існують не тільки концентраційні табори на зразок воєнних гітлерівських, але постійні табори каторжників, себто теж і в мирних часах. Дискусія, яка велася три дні перед голосуванням над резолюцією, кинула таке жахливе світло на цю справу, що навіть країни, які з різних причин, головно зі страху, спершу не думали заявляти свого становища, були морально приневолені станути за беззастережне натаврування комуністичних країн, а з цим і цілої комуністичної системи як системи невільництва.

В цьому натавруванні є ще й другий момент. Це є вперте, нагальне, і фанатично брехливе намагання совєтського бльоку затемнити цю справу і викликати таке замішання, щоб ніхто не міг зорієнтуватися, про що йдеться. Коли б порівняти дискусію в згаданій комісії з радіопрограмою „Голосу Америки", то протизакиди совєтських делеґатів виглядали на заглушування совєтськими радіостаціями американських радіо-передач. Кореспонденти, які прислухувалися цій „дебаті" в О. Н., стверджують, що тридніпка нарад 17-19 березня в О. Н. була найбільше вибухова з усіх, які досі пережила Організація Об'єднаних Націй — всеодно, чи це було на Раді Безпеки, чи в Генеральній Асамблеї чи в комісіях. Саме оцей нечуваний рев просовєтського бльоку прикував увагу світу більше, ніж сама резолюція.

Тепер уже кожному стало ясне, що російський, закордоном вихвалюваний соціялістичний лад, показався невдалим аж до такої міри, що треба було Кремлеві вхопитися аж за таку зброю проти свого власного населення, якою є каторжні роботи. Отже ці табори повільної смерти мають помогти здійсняти хоч дещо з комуно-большевицької програми. У цих таборах, як стверджено підчас дебати в Сантяґо, приміщено можливо 10,000,000, а не виключене, що й 20,000,000 каторжників, з яких тільки мала частина повертається домів.

Факти й цифри з урядових совєтських документів виказують що робітників тримається в таборах серед нелюдських відносин, придуманих на ступневе вимордування людей голодом; що вислід їхньої праці є значною частиною продукції совєтського краєвого господарства та і що бранку до таких таборів переводиться безпощадно посеред населення, в першу чергу серед таких, які запідозрені владою, що вони в думці не погоджуються з цею системою.

Совєтський Союз з сателітами знайшлися тепер на суді цілого світу. В країнах з повною політичною свободою ця справа найде ще виразніше насвітлення, коли прийде до парляментарних дискусій над ратифікуванням резолюції. Демократичні країни надіються, що розголос про цю справу можливо припинить наразі комуно-московську експанзію.

Наразі треба цю резолюцію подати до відома цілого світу, отже й населення під-совєтських країн. Саме тут починається новий період у праці О. Н. На підставі резолюції має бути створена спеціяльна („Ад Гок") Комісія Каторжної Роботи, не більша як з п'яти осіб, для студій законів і правил, якими руководяться країни, які вживають людей до невільничої праці, „як засобу для політичного залякування або карання за признавання або висловлювання п о л і т и ч н и х поглядів, а ці кари переводяться на такі розміри, що становлять важливу частину в господарстві даної країни", — як каже резолюція.

Микола Приходько, Торонто, Канада

ГАНЬБА ХХ. СТОЛІТТЯ

Як війська Об'єднаних Націй відбивали Південну Корею від комуністів ще попереднім разом, себто тому три місяці, тоді знайдено близько 25 тисяч замордованих комуністами корейців і полонених американських вояків. Серед замордованих були жінки й діти. Багато з них мали на собі сліди передсмертних тортур, і зв'язані за спиною руки.

Такі факти ствердив заступник секретаря Комісії О. Н. в Кореї Ґраґам Лукас у своїй заяві до генерального секретаря О.Н. Тріґве Лі. — Можна не сумніватися, що на території Кореї виявляється тепер ще тисячі нових таких же жертв комуністичної „народної демократії."

Цей новий, кричущий факт народовбивства, ця справжня ґаньба ХХ століття, ще раз показує злочинне обличчя Москви. Бо корейські комуністи і їхній ляльковий уряд діяли і діють за наказами Кремля. — Сьогодні це можуть заперечувати тут хіба лише кремлівські аґенти або симпатики.

Жодна країна світу, на протязі всієї історії людства, не провадила масового винищення цивільного населення лише за те, що воно не поділяло задумів свого уряду чи диктатора.

Цю бандитську роботу започаткувала в державному маштабі московська імперія ще від часів Івана Грізного (Лютого). Пізніше її підхопили й культивували інші диктатори московської імперії. З історії відомо, що, примірoм, цар Петро Перший любив особисто бути присутнім під час тортур політичних ворохобників, знаходячи в тому моральну втіху.

Ленін, ідейний батько московського комунізму, в свій час заявив: „Ми не зупинимося перед знищенням 3/4 людности заради торжества комуністичної ідеї." Цей заповіт комуністичного святого, перед мумією якого кланяються сьогодні комуністи на кремлівській площі, в мільйонових маштабах виконує Політбюро на чолі з Сталіном і сьогоднішні московські слуги, в тому числі й корейські комуністи. І тому тепер вже багатьом стало зрозумілим, що демократичні суди принизили себе, тим, що сиділи за одним столом з комуністичними народовбивцями в Нюрнберзі.

В червні 1943 року я був у Вінниці на Україні (місто, що мало біля 30 тисяч населення). Там було відкопано 9,439 трупів українських селян і робітників та інтеліґентів, постріляних комуністами під час чергової великої хвилі терору — 1937—38 рр. Руки цих нещасних, як і сьогодні в Кореї, були скручені за спиною, і постріляні вони були в потилицю. Над масовими могилами цих вінницьких жертв московського народовбивства було влаштовано „Парк Культури й Відпочинку". В окремих місцях над цими таємними могилами було влаштовано місця для танців або устаткування для дитячих забав.

Втікачі з-поза залізної заслони розповідають про такий факт: коли в 1944 році комуністи повернулися до Вінниці, НКВД зібрало у вінницькому парку „культури й відпочинку" велику масу людей і на їх очах розстріляно кілька десятків тих, що в 1943 році розкопували могили, розшукуючи поміж трупами своїх рідних. Цих розстріляних було названо, як звичайно, „ворогами народу".

Таку саму смерть, як для вінничан, організував Сталін для десяти тисяч польських офіцерів у Катинському лісі в 1940 році.

В 1943 році українська управа м. Києва виявила недалеко від Києва, в Дарницькому лісі величезні поховання розстріляних в потилицю, зі зв'язаними руками, „щасливих громадян вільної України". В тих місцях поховання — довгих і глибоких ровах — поховано було за наближеними обчисленнями, не менше 50 тисяч трупів. Наступ червоної армії не дав можливости виявити перед світом ще й той епізод московського народовбивства на Україні.

Факти масового народовбивства на Україні, що від 1917 року аж дотепер продовжує різними способами боротьбу за своє визволення з московської неволі, занотовані в конґресових рекордах ЗДА. Про них склав документальне свідчення, предсідник Українського Конґресового Комітету, проф. Лев Добрянський, перед Сенатською комісією ЗДА.

Таку тактику масового винищування людей Москва застосовує скрізь там, де вона здобуває владу і контроль, щоб примусити населення безумовно слухатися наказів Москви.

Перебуваючи в сибірському концетраційному таборі „Івдельлаґ", я бачив десятки могил совєтських невільників у лісі. В кожній з них було поховано, за свідченнями тих що їм доворилося закопувати могили, по кілька сот людей, замучених каторжною працею, голодом і холодом. А Івдельлаґ є одним з найменших сибірських концтаборів — в ньому було в 1940 році лише 350 тисяч невільників. Інші табори, такі як Воркута, Сіблаґ, Котлаґ, Колима і ін. мали по 2—3 мільйони невільників. Очевидно вони мали й більше могил невідомих мучеників, що на 90—95% є людьми неросійської національности: українці, туркестанці, балтійці, білоруси, поляки й ін.

Напочатку німецької інвазії Сталін дав наказ нічого не залишати на території, зданій ворогові. Наказ було виконано: у Львові було знайдено понад 9 тисяч трупів у в'язниці. Велика частина їх мала на собі сліди жорстоких мордувань. В Нікополі 800 постріляних в'язнів було вкинено до цистерни з нафтою, з наміром підпалити і сховати кінці чорного діла.

В Харкові було підпалено в'язницю НКВД, в якій згоріло живцем 5 тисяч в'язнів. Коли родичі, чуючи жахливий крик нещасних в'язнів, кинулися рятувати їх, енкаведисти відігнали їх кулеметами. Так само знищено було в'язнів у в'язниці міста Кременчук. В київських в'язницях було знайдено понад 10 тисяч замордованих. Навіть у малому містечку В., що мало в той час біля 10 тисяч населення (де я жив у той час) було знайдено в підвалі НКВД 148 розстріляних у потилицю, зі скрученими назад руками. І так по всьому шляху панічної втечі комуністів на схід.

Те саме діється в Кореї за наказом тих самих злочинців з Кремля. Їх разом з корейськими народовбивцями треба посадити на одну лаву підсудних перед міжнародним трибуналом справедливости, як найбільших злочинців ХХ століття. І коли цього не станеться, коли підступній силі московського імперіялізму дозволено буде поширитися на нові території, населення їх не мине доля народовбивства.

Перед лицем тої загрози, не повинно бути незгоди і нерішучости в Західньому світі, бо вона може призвести до загибелі. Знаючи про масове народовбивство, що його застосовує комуністичний імперіялізм за ввесь час свого панування, Західний світ не має морального права говорити про поділ світу на дві „сфери впливу", щоб народовбивець Сталін міг спокійно продовжувати своє злочинство на підвладних йому територіях, з тим, щоб згодом захопити під свою владу ввесь світ. Така політика не зможе забезпечити Західньому світові необхідної підтримки мільйонів, що сьогодні перебувають по той бік залізної куртини.

Ми, що десятки років прожили за залізною куртиною, знаємо, що з Сталіном і його режимом можна говорити тільки мовою збройної сили, бо ніяких міжнародніх умов він не додержує і додержувати не буде. Такі умови він може використовувати тільки для того, щоб виграти час до неминучого збройного нападу на Захід.

Західний світ повинен бути на сторожі перед смертельною загрозою московського імперіялізму; він зобов'язаний показати населенню справжнє лице комуністичних народовбивців і стерти з лиця світу ганьбу ХХ століття — варварське московське народовбивство, якщо він хоче зберегти волю і демократію на земній кулі.

При цій нагоді хочемо пригадати, що Конвенція проти народовбивства, ухвалена Генеральною Асамблеєю Об'єднаних Націй в Парижі 1948 року, стала дня 12. січня міжнародним законом, після ратифікації її 20-ма державами. Проте Злучені Держави та Канада ще їх не ратифікували. Тому треба й нам, як у Злучених Державах, так і в Канаді, доложити старань, щоб Конвенція проти народовбивства була ратифікована теж і тими двома демократичними потугами.

IV. З'ЇЗД СПІЛКИ УКРАЇНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ

17-го лютого в Мюнхені-Пасінгу відбувся IV. З'їзд Спілки Українських Журналістів, у якому взяло участь 59 повноправних членів та багато гостей. З'їзд відкрив дотеперішній голова управи СУЖ-у, ред. М. Лівицький. На його пропозицію з'їзд вибрав урядуючу президію з'їзду в особах: І. Багряний — голова, інж. О. Бойдуник і П. Зайцев — заступники та ред. А. Курдидик — секретар. Одночасно вибрано почесну президію в складі: інж. Д. Андрієвський, д-р С. Баран і дир. М. Радик.

Перед розпочаттям властивих нарад, з'їзд вислухав цілу низку усних і писемних привітань від різних европейських і заокеанських організацій та окремих осіб. Вибрана з'їздом мандатна комісія ствердила приявних на залі нарад 46 членів і 13 кандидатів, яких з'їзд прийняв у звичайні члени Спілки.

Після вибору резолюційної комісії у складі п. п.: В. Стахова, Чорноморського, А. Добрянського, С. Довгаля і А. Чарнецького, та комісії-матки у складі п. п.: Г. Котовича, д-ра З. Городиського, М. Воскобійника, М. Мартинця і Татарського, голова з'їзду проголосив обідову перерву.

Після перерви голова Спілки, ред. М. Лівицький і секретар д-р З. Городиський зложили звіт з діяльности уступаючої управи Т-ва, та ред. Попович, в імені провірної комісії, зложив звіт з переведеної контролі фінансової господарки Т-ва з внесенням пропозиції на уділення уступаючій управі абсолюторії. Над звітами розвинулася жива дискусія, після якої з'їзд ухвалив абсолюторію уступаючій управі Товариства.

З уваги на те, що вміжчасі радили обидві згадані комісії, відбувалася дальша дискусія, в якій низка промовців порушила багато цікавих справ, що торкалися журналістичної праці, зокрема на зовнішньому відтинку. Дискусія велась на високому рівні.

З-черги з'їзд тайним голосуванням обрав нову управу Товариства у такому складі: д-р Мирон Коновалець — голова, М. Воскобійник, П. Котович, Г. Которович, Я. Курдидик, Б. Левицький, А. Мельник, В. Стахів, Ю. Таркович, і провірну комісію на чолі з проф. Б. Лисянським.

Опісля з'їзд ухвалив низку резолюцій — загального, політичного й професійного характеру. Після короткої промови новообраного голови СУЖ-у, в якій він подав загальні напрямні праці на майбутнє, голова з'їзду закрив IV. з'їзд СУЖ-у.

(Хр. Голос).

Іван Смолій.

БЛУДНИЙ СИН

(Оповідання).

6)

—Джане! Я хочу з тобою говорити. Як Гарі нема. Заведи мене десь до роботи. Я тебе прошу. Я хочу робити. Я не можу так жити як тепер.

— Добре, добре! — Колибар притакував з несподіванки, винувато виправдуючись.

— Ах, Майк, Майк! Добра душа. Ти правий. Так і я зриваюся, працюю, відкладаю. Уже грошей було. А зустріне Гарі, не знаю, що зі мною діється, така туга, така туга серце тисне. Все пропю. І знову. А ти правий. Ходім. Ходім швидше, поки нас не догледів знову. І не показуйся тут. Підемо, брате, ще нині на роботу...

...Так пружилися мязи у великому змагу. З заціпленими зубами, ніби німий, ніби глухий, поштовхуваний, попихаший на найважчі місця, під крик наглядачів робив з ранку до ночі, і в ночі, на чищенні домів, на будовах, риючи фундаменти, переносячи гори цегли й каміння на молодій спині, що гнулася, хилилася від непомірних тягарів. Зелених паперців прибувало ввидіжки. Він складав їх у малу бляшану коробку, її омотував лахміттям і засовував у бездонні челюсті темної нори-нижі, в самий куточок під стелею.

Болюча, нестерпно важка дума давила тепер серце. Так, ніби в праці і думати не було коли і не думав, а приходила ніч, кожну ніч він вдома був, блукав полями, вибірався до Зашківець, з братами, з сестрами бавився, все дитинство ніби верталося. Якось нежданно так страшно стало жаль матері, що, прокидаючись, вився в болях. Що скривдив матір, покинув безпомічну, втік як злодій без одного слова, без материного благословення кинув рідну хату і пішов у світ, бо там мало бути краще. І через той гріх не буде вже йому пристановища, ні спокою, доки не перетерпить все, спокутує провину, поки не направить кривди. Не писав нічого, мовчав... Бо не було слів, щоб писати, бо що тут порадити словами. І думка лишилася тільки одна: Наскладати от тих зелених паперців стільки, щоб ними устелити собі назад дорогу на поворот додому. Або — ні. Не вертатиметься ще, отак, голіруч. Краще заробить він ще більше та піде на пошту і вишле так багато грошей, скільки буде мати. Геть усі. І напише матері так: Вибачте, мамо, що я так вас лишив і так довго не подавав вістки про себе. Я не міг дивитися на нашу біду і втік — поїхав за море шукати щастя. І тепер, мамо, я вам посилаю ті гроші, щоб ви купили поле, але не тільки, як хотів батько, а десять разів більше, бо я тут заробив добре. То підіть до дідича і скажіть, він тепер вже схоче продати. Хай вам вкрає тієї рівнини коло нашої хати аж до потока і до штреки. І хай Василь і Гриць вертаються з наймів і роблять на своїм, то потім кожне своє дістане. А як розгосподаритеся, то ту нашу кучу треба розвалити, а поставити такий мурований дім під бляхою, з ґанком, високий, щоб його аж з Зашковець було видно... А як то все будемо мати, то я тоді приїду та й побачимося та й привитаємося та й станемо жити...

Він брався до роботи з здвоєною силою. Джан працював теж, а потім заломлювався і намовляв його іти в веселе товариство, де світ такий простий, де нема журби ні дум важких, ні туги. Манило й Михайла, але як подумав, що паперців змаліє, хитав твердо головою й мовчав, сидів самотою, лежав, просипляючись у своїй темній норі-нижі, мріючи про родину, про рідну землю. Спомини як перловиння наростали, огорталися довкола серця. Нарешті зважився написати листа. Написав, що живе і що там чувати. Хотів знати, чи дуже гнівається мати і як її перепросити...

Відписав йому через довгий час панотець із Зашковець. Хрест поставив на початку листа, аж серце здригнулося. Що твоя мати померла в нужді і горю ще в осені, старші брати в наймах, а молодших дітей розібрали люди поміж себе. А в тій хаті ніхто вже й не живе...

Кілька днів плакав Михайло по цьому листі, хоч сльози й не лилися, а тільки так скапував, зсихав страшним жалем, чорнів, німів, безсилий погодився з цією вісткою. А лист довгий, суворий, все один все однаково картав його, скільки разів прочитував його. Що кинув матір, що обманув її і людей. І поїхав у чужину. І не поміг і навіть не озвався... Що він як той блудний син, що покинув батьківський дім і пішов у світ гуляти з веселим товариством, тільки про себе думаючи. Та не буде йому Божого благословення за те, та не буде йому радости ні щастя на чужій землі, бо свою лишив і матір лишив і рідних братів і сестричок...

Мати, моя мати! Така страшна пустка стала нараз у серці, в світі, що тижнями не виходив з хати. Джан заходив, розраджував, виманював з дому. Виходили тоді разом, блукали в знайомі заулки й нори, запивалися, але розради від цього не було.

І на тих блуканнях зустрінув Михайло знайому людину. Приглядався, придивлявся.

— Не познате мя? — сміявся незначно той.

Михайло згадав тоді нараз, пізнав по мові. Адже це той самий лемко, що з ним їхав за море. Нема і тут для них щастя. Робили в одній фабриці в меншому місті і робота стала. То приїхали тут всі, шукають тепер роботи.

Михайло зайшов до них. Юлія. Аж здригнулося серце. Вже кілька років не бачив її, хоч і думав нераз про неї, хоч і довідатися хотів, куди вони поїхали. Тепер вона у панському одязі. Краска збігла з обличчя, воно біле, гладке, обрамлене чорним волоссям, скучерявленим хвилясто. Ще кращою видалася йому тепер як колись. Правдива панія. Аж знесмілів у першій зустрічі. Потім зговорилися, пожартували, стали розказувати про своє життя.

А місяць пізніше побралися.

(Продовження буде).

Іван Манило

ПЕРЛИНИ

(Пам'яті Є. П. Гребінки)

Пригадую: січень 1940 року. Я щойно приїхав до Запоріжжя з Києва, де я брав участь в черговій конференції молодих письменників України. Я бачив і я слухав (вони, майже, всі „сіяли" орденами) П. Тичину, М. Рильського, Ю. Яновського, П. Панча, О. Корнійчука, В. Сосюру, М. Смілянського... Тоді це були для мене, здавалося, недосяжні сонця — літературні світила... Я ходив по рідному Запоріжжі — і співало навіть холодне каміння під моїми ногами! Я блукав на славній Хортиці, — і сльози щастя бриніли в моїх очах!

З Києва я привіз додому невеличку книжку „Приказки" (байки) Євгена Гребінки.

Треба тут заздалегідь зазначити, що я в той час ще не писав байок... Щоправда, я писав звичайні (мабуть, банальні) поезії, такі поезії, як їх ось продукують ще іноді й тепер „зелені" початківці І. Качуровський, Г. Черінь, В. Скорупський та ін. З творами Гребінки я бував окрізь: і в старому і новому Запоріжжі.

Якось зайшовши в дубовий гай на лівому березі Дніпра, де височіли старі могутні дуби, я почав деклямувати:

По гаю темному туга велика ходить.
Сокири й топори затіяли війну,
Гай хочуть сплюндрувать і пущі всі пошкодить.
Війна ця повела на дерево суму:
Дуби задумались, осики затремтіли,
І клен гнучкий і в'яз із лиха вниз нагнувсь.
Аж ось сокири вже в гаю забрякотіли,
І дуб найстарший усміхнувсь.
— „Не бійтесь!" — він гукнув. — „Того я і жахався,
Як з топорищами ці навісні прийдуть.
Аж дерев'яний рід заліза одцурався!
Без дерева вони самі нас та не втнуть.
Ото було б але — нехай йому абищо! —
Якби з сокирами прийшли і топорища,
Тоді то був би нам капут!"
І справді, скільки тут сокири не бряжчали,
Ні дубчика, ні липки не стяли,
І тільки де-не-де що кору попиляли
Та і додому з тим пішли.

Це була байка „Гай та Сокири" Євгена Гребінки. Всі мої юнацькі поезії, навіть і ті, що я читав їх на літературному вечорі в Києві, якось ніби побліли, втратили свіжість перед єдиним цим Гребінчиним твором! Широка картина намальована в байці, яскрава образність і дотепність швидко полонили мою душу і серце, — і я вперше глянув на світ очима українського байкаря... До мене долинув тихий шепіт дубів (вони навіть гладили вітами моє чоло), я почув нестерпну скаргу сивого Дніпра: бо то народні сльози, перемішані з братерською кров'ю, ринули вниз — повз Київ, Січеслав, Запоріжжя і Херсон — до Чорного моря.

О, Євгене!..

А на твоїй розлитій і розметеній вітрами могилі, в селі Мар'янівці на Полтавщині, росте бундючний бурян і колгоспна череда зрівнює її, могилу, з землею; а твоя мила хата вже аж почорніла від горя і сталінської наруги, — і ніби відвернулася до яру, щоб не бачити і не чути колгопної балалайки; а з залізного хреста, що стояв на твоїй могилі, сільські активісти в кузні поробили підкови!..

Твої ж байки, Євгене, — перлини української літератури; твої байки та пісні („Ой, мамо, голубко, не можна нелюба любить...") стали давно вже народними!

Я переїхав з твоїми творами багато земель і морів. Я прочитав багато-багато творів письменників усіх віків, але твоя байкова поезія, Євгене, це дух наших широких степів, це наші лебедині озера і ріки, гори і гаї. Як же забути нам їх і як їх нам не любити?! Адже, з твоїми творами виховувались і будуть виховуватись цілі покоління українців, бо мудрість твоя — наша мудрість.

Ось сонечко зійшло і світить нам і гріє,
І Божий мир, як маківка, цвіте;
На небі чистому ген хмара бовваніє,
Та хмара надулась і річ таку гуде:
„Що вже мені це сонце надоїло!
Чого воно так землю веселить?
Хоч я насуплюся — воно таки блищить.
Я полечу йому назустріч сміло,
Я здужаю його собою затемнить!"
Дивлюсь — і хмарами пів неба замостило,
На сонечко, мов ніччю, налягло...
А сонце вище підпливло
І хмари ті позолотило.

Кожна байка Євгена Гребінки (1812-1848) чи це буде „Сонце та Хмара", яку ми вище цитували, чи будь-яка інша, має для нас не тільки ідейну, а й високу літературно-мистецьку цінність.

Світлій пам'яті видатного українського байкаря Євгена Петровича Гребінки в 100-ліття його смерти, в 1948 році, я присвятив свою збірку байок „Січ і відсіч". Це розуміється, був мій байкарський вінок квітів на розметену в степах України могилу незабутнього байкаря.

ЯК МОГЛО Б БУТИ...

(З евентуальної хроніки майбутнього)

Лондон... 1951 р. На спеціяльному засіданні, присвяченому далекосхіднім питанням, англійський уряд ухвалив: 1) Вислати на корейський фронт для боротьби з комуністичним Китаєм новий загін британського війська. 2) Укласти новий торговельний договір з комуністичним Китаєм з метою ширшого постачання йому найрізноманітніших, в тому числі й військових, матеріялів. 3) Знов порушити в ОН питання про прийняття до їх складу постійної делеґації комуністичного Китаю. 4) Знов просити комуністичний Китай зробити Великобританії ласку, прийнявши до Пейпінґу її амбасадора й прислався до Лондону свого. 5) Визнати комуністичний Китай аґресором.

Ню-Делгі... 1952 р. Озброєна совєтськими танками мільйонова комуно-китайська армія, вийшовши з Тибету й захопивши Непал, перейшла індійський кордон і наступає в глиб Індії. Індійський премієр Неру висловив свою глибоку віру в швидке полагодження цього прикордонного інциденту, що є явним непорозумінням, бо за офіційним комунікатом комуно-китайського уряду, китайські добровольці увійшли в Індію не з своєї волі, а на прохання індійської людности. Разом з тим Неру гостро засудив бажання деяких делеґатів ОН порушити на їх сесії питання про нову комуно-китайську аґресію в Індії. „Всякі спроби в цьому напрямі, — заявив індійський примієр, — лише ускладнили б сучасну міжнародню ситуацію і дали б СССР та комуністичному Китаєві підстави для обвинувачення західніх великодержав та Індії в аґресивних намірах в Азії".

Десь в Індійському океані... 1952 р. В інтерв'ю, даному з приводу захоплення комуно-китайцями всієї Індії, колишній індійський премієр Неру підтвердив свою непохитну віру в швидке врегулювання цього непорозуміння. За його словами, підставу для такої віри дає йому стаття московської „Правди", яка на доказ миролюбности СССР посилається на його згоду вичерпно розглянути всі спірні азійські проблеми на міжнародній конференції безпосередньо заціікавлених в них держав, а саме: Совєтського Союзу, Совєтської України, Совєтської Білоруси, комуністичного Китаю і комуністичної Індії.

Москва... 1952 р. Як повідомляє ТАСС, совєтський уряд передав західнім великодержавам гостру ноту протесту проти їх імперіялістичної аґресії в Індії.

Біней.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(Нотатки з совєтської преси)

ТРАКТОРИ ПРАЦЮЮТЬ НЕЗАДОВІЛЬНО

Окремою постановою ради міністрів УССР та ЦК КП(б)У відзначено, що в 1950 р. „машинотракторні і спеціялізовані станції працювали незадовільно, і тепер не використовують повністю своїх можливостей". Окремі МТС виконували накладені на них пляни недбало і неповно. В Чернігівській області, нпр., МТС виконали плян косовиці сіна всього на 9,6%. У зв'язку з тим на міністерство сільського господарства УССР, міністерство бавовництва та місцеві партійні організації покладено обов'язок збільшити чуйність в підготовці матеріяльно-технічних засобів, дбайливіше організувати і комплетувати тракторні бригади, використовувати машино-тракторні парки, поліпшити масово-політичну роботу.

На маргінесі совєтської пропаґанди про досягнення механізації сільського господарства можна відзначити, що продовж п'ятьох місяців у ЗДА продукують тракторів більше, ніж усіх тракторів у СССР. Під сучасну пору в СССР тракторів менше, ніж їх було в 1940 р.

(У. Думка)

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ГЕМСТЕД, Н. Й.

Не лишаємось позаду!

Хоч гемстедський терен є тяжкий, бо ще й досі трапляються одиниці, що у свій дрібничковості не мають настільки розуміння скоординованої праці для загального добра української громади й воліють замикатися у своїх „ґеттах" — то всетаки громадська праця поступає повним кроком вперед. Завдяки ґуртові людей доброї волі, які не дивлячись на всякі труднощі, — з витривалістю й посвятою віддають свої сили й час, що їм ще лишається — на те, щоб не дати своїй громаді лишатись позаду в праці для загального добра.

Осінньо-зимовий сезон був теж використаний в міру місцевих можливостей та спромог.

Незабутньої слави Листопадовий Зрив відзначила українсько-греко-католицька парафія св. Володимира Великого 19 листопада 1950 року. Після вступного слова о. Е. Тимочка — святковий реферат про ці великі події виголосив п. О. Фірчук, а деклямували двох пластунів: Дарія Шпачинська та Левко Стець.

Місцева пластова група відзначила ту подію осібними своїми ще святковими сходинами, сполучуючи це згадкою про Митрополита Андрея Шептицького та генерала Чупринки-Шухевича з рефератом про ці події й постаті панів: Аодроніка Копистянського й Миколи Курчака.

Свято 22 січня — Самостійности й Соборности Української Держави влаштував відділ Українського Конгресового Комітету. На програму свята зложились: — вступне слово голови відділу п. О. Фірчука, реферат про цю історичну подію п. Як. Гончарева, деклямація малої Лесі Дацко та збірна деклямація Дарії Шпачинської, Лідії Фірчук та Орисі Маланчук. Збірна на святі дала $22,50 й ці гроші вислано до УККомітету на Визвольний Фонд.

Річницю геройської смерти під Крутами оборонців Незалежности України вшанувала місцева пластова група. Невеличка програма — на яку зложились: вступне слово сеніора М. Курчака, реферат сен. А. Копистянського деклямація Ліди Фірчук та тріо Ліди Фірчук, Дарії Шпачинської та Орисі Маланчук — але добре підібрана й гарно виконана лишила на душах приявних незатерте враження. З тієї нагоди переведена збірка дала $23. Ця сама група — а радше її дівочий гурток „Подолянок" влаштував вдалу „Ялинку" 4 лютня 1951 р. Першу частину того свята виповняла поважна програма в яку входили: слово о. Е. Тимочка, реферат про значення і плекання своєї традиції та про колядки й щедрівки пана М. Курчака, про Український Пласт й його ролю пана Андроніка Копистянського, деклямації колядок у виконанні У. Сваричевської та Левка Стеця та співи коляд колядок і щедрівок. Друга частина програми мала характер веселого пластового вечера і з веселими місцево-актуальними сатиричними піснями та скечами.

В останньому часі Пластова Група започаткувала курси українознавства — а відділ УККомітету підготовляє Шевченківський концерт.

Гарно розвивається теж місцевий Відділ УНСоюзу, який підсилений новоприбулими членами — зачинає щораз більше активізуватися. В грудні 1950 р. відбулися його збори, які вибрали нову Управу в склад якої ввійшли: голова— М. Кирич; заступник — Ів. Душенчук; фін. секр. А. Копистянський; рекорд. секретар — М. Курчак; касієр — В. Душенчук; Контр. Комісія: Дм. Домитришин, Ю. Маланчук і В. Захарія. Першим ділом нового проводу було зорганізування разом з місцевою Пластовою групою коляди на Український Конгресовий Комітет і Пласт. Признання за піддання такої думки належить п. Дм. Домтришинові — голові Конгресового Комітету, який — як самий сказав — по прочитанні книжечки „Х-ліття УККомітету" дійшов до переконання, що УККомітет заслуговує на те, щоб його працю для української справи піддержати морально й матеріяльно. Спеціяльна подяка належить теж особам, що не зважаючи на негоду й дощ пішли колядувати: Це були: М. Кирич, В. Стець, В. Щесняк, Любка Фірчук, М. Дацко, Ліда Фірчук, П. Стецюк, В. Захарія, Яким Курчак, О. Стеґній і М. Курчак.

Заколядовано $120, які зложили: по $5: Б. Сиґней, І. Коґуцька, М. Кованський, Гр. Чекета, А. Дичковський, Дм. Домитришин; по $4: Винницький Юл., Маланчук Юл., Курчак М.; по $3: Савка М. і С., Савка С., Клим і Заремба, Гречин Ів., Терещук М., Кирич М.; по $2: М. Бучак, П. Біганський, І. Підкамінний, М. Корнова, А. Верхівський, М. Вобенчик, В. Захарія, Романів, Я. Курчак, П. Стецюк, о. А. Селепина, О. Душенчук, О. Кусен, В. Герула, К. Липинський, В. Щесняк, В. Стець, Ів. Подольський, А. Копистянський, Я. Гончарів; по $1: А. Мазурик, Ів. Плетинецький, К. Бура, Шпачинський, О. Фірка, Ковальчук, Чичуна, Почук, Загородний, К. Мотилінсь-дольська, Кулинич, Пекар, Горинь, В. Хміль. Отже, як бачимо, праця поступає вперед — мимо того, що ще не всі в неї включилися, бо для одних коршма, чи пак „сальон" не перестав бути ще головною ціллю їхнього життя й воліють там тратити час і гроші, ніж повернути їх на добрі цілі й включитися в загально - громадську працю — а інші знову ради якогось несправедливого страху перед сконцентрованою працею відгребують сумної пам'яти засаду: „Як не буде такої України — як я хочу — хай не буде ніякої!"

Та ми сподіємося, що саме ця праця, яка тут розвивається, а яка спрямована тільки для добра української справи, переконає тих, що ще стоять далеко від неї, включитися теж у неї й допомогти теж і своєю цеголкою до відбудови нашого спільного Великого Храму.

М. К.

ГЕМТРЕМК, МИШ.

Для допомоги праці У. К. Комітету.

Як доля українського народу в Україні залежить в першу чергу від самого українського народу, так допомога йому в його визвольних змаганнях поза Україною — залежить у першу чергу від нас — американських українців. Цю політичну допомогу ми даємо нашим поневоленим братам і сестрам при помочі тої акції, яку веде в Америці Український Конґресовий Комітет. Якби ми його не підтримали і не дали йому грошей на цю працю, він не міг би і день проіснувати, а тим самим теж і продовжувати усім нам так добре відому політичну акцію. Але як ми помагаємо УККомітетові в нашій громаді? Чи не завважуємо байдужности до цеї праці? Тому саме Філія УККомітету в Гемтремк скликає представників усіх наших товариств на наради в цій справі. Треба вибрати нову управу і добре застановитись, як повести дальшу працю. Наради відбудуться в цю суботу, 24-го березня, в годині 8 ввечорі, в Домі Гетьманців, 2507 Гудсон Евеня.

П. Крупка.

Нові Книжки

МАКІВКА

Станиця УСС-ів в Ню Йорку видала перед кількома днями невеличку книжечку пера Миколи Величка п. з. Маківка, реферат, виголошений на сходинах Братства УСС-ів з нагоди 35-річчя боїв у Карпатах.

Ця книжечка то друга з черги популярна історія української стратегії, написана учасником маковецького бою, а при тому знавцем всесвітньої історії. В ній подано коротко, але і прагматично, з нарисом причин і наслідків, чин УСС-ів, що після 205 років застою у воєнних відносинах між Україною та Росією, показав українського бійця на полі бою за Рідний Край. Книжечка поділена на 4 розділи, в яких обговорено початки організації УСС-ів з волі Головної Української Ради у Львові з дня 2. серпня 1914 р., а далі подано історію зав'язку двох з половиною піших куренів у Горонді та Страбичеві на Закарпатті і перших партизанських відділів при австрійських фронтових частинах. Центральна частина того опису займається приготуванням леґіону до бою, а врешті самим боєм на Маківці в часі від 28. квітня до 2 травня 1915 року. В останній й частині автор прирівнює маковецький бій до бою греків під Маратоном і доказує, що навіть невеликими силами, але свідомими захисниками народної свободи, можна осягнути великі успіхи. Також і цей історичний змаг між двома ворогами, борцем за національні права та представником державного імперіялізму й абсолютизму, потвердив цю думку. Українська боєва сила, що мала тільки 800 крісів, протиставилась російській бриґаді і з честю здержала її в поході на Закарпаття. Леґіон стратив 123 стрільців убитими й раненими, але не допустив ворога до зайняття останнього клаптика рідної землі та започаткував нову сторінку в історії України, як відплату за Полтаву.

Список втрат та важніших дат з історії УСС-ів, поданий Станицею УСС-ів в Ню Йорку, доповняє цю цінну книжечку, яку з особливою прихильністю рекомендуємо всім, що хотять також цього року відсвяткувати Маківку.

В новому виданні треба б помістити також обрис терену.

Д-р К. Кисілевський

Цінні видання з історії української кооперації

1. „Українська Молочарська Кооперація в Західній Україні" — Мюнхен 1949 р. — циклостелеве видання, стор. 115, -4тка.

2. „Українська Молочарська Кооперація в цифрах і світлині" — в 45-і роковини заснування першої молочарської кооперативи" — Мюнхен 1949, ст. 23, 4-ка, — 49 світлин.

3. „35 літ на Службі Народу" (Пам'яті інж. Ю. Павликовського) — Вінніпеґ, 1950, ст. 31, 8-ка.

Автор, дипл. інж. **Андрій Качор**, довголітній співучасник українського кооперативного руху на рідних землях, в несприятливих умовинах скитальщини сповнив прикладно свій обов'язок. Щиро відданий праці й ідеї кооперативних змагань, підсумував їх досягнення й досвід передусім у тій ділянці, яка була найбільшою нашою гордістю, і в якій він приймав безпосередню участь.

Перша, це дипломна праця автора — вона заслуговує на те, щоб появилася друком. В першій, вступній частині подає автор історію модерного молочарства і розвій його в Німеччині і Данії, щоби в дальших частинах на тому тлі мати підставу для порівнання початків розвою і досягнень Українського скооператизованого молочарства.

Найцінніша і основна частина цієї праці, це розділи про організацію молочарської кооперації в Західній Україні — „Маслосоюз", його Відділи, Районові Молочарні, про їх виробничу і торговельну діяльність, про їх вклад у поступ господарської культури українського населення, про співпрацю української молочарської кооперації з іншими українськими громадськими організаціями. Для цієї частини автор не тільки використав вбогу нашу літературу, виведені на еміґрацію цифрові матеріяли, але найважніше закріпив для пам'яти те, що зберіг з власної обсервації і це передовсім матиме документальну вартість.

Ілюструючи обильно працю українського кооперативного молочарства цифрами, порівнаннями з чужою, вказуючи на потенціяльні можливости, на труднощі тогочасних наших соціяльних і політичних умовин, автор часто спиняється виглядало б для скромного читача, чи дослідника, на дрібних подіях, труднощах, підкреслює найдрібніші досягнення в праці централі і на місцях в молочарнях, згадує й підкреслює заслуги не тільки керманичів організації, а й багатьох рядових працівників, які своїм трудом, ідейним запалом а то й жертвами життя та здоров'я, служили тим громадським зусиллям. І в цій дрібничковій докладності автора власне його заслуга, бо з неї видно правдивий образ нелегких зусиль і динаміку того життя і змагу до добра і краси української кооперативної організації.

Друга праця, присвячена 45 літтю української молочарської кооперації, вже на еміґрації, наче звітний підсумок проводу й працівників „Маслосоюзу" перед громадянством із своєї громадської праці на рідних землях, наче вияв туги зза перериву їх стремлінь і задумів, намагання закріпити в пам'яті моральні здобутки кооперативної праці для тих, що матимуть щастя відбудовувати руїну.

Третя книжечка, це відбитка реферату з нагоди смерти довголітнього керманича зах.-укр. кооперативного руху і голови Ради „Маслосоюзу" інж. Юліяна Павликовського, в якій автор, вшановуючи пам'ять головного піоніра руху, подає не тільки факти з його життя і заслуг, а й коротким натяком ілюструє хронологічний хід подій і фактів української кооперації на західних землях між двома світовими війнами і на еміґрації.

Оттак бодай коротко відмічуючи цінний труд інж. Качора, хотілось би при цій нагоді заапелювати до всіх відповідальних співучасників українського кооперативного руху, з усіх українських земель, щоб списувати спомини про свою колишню працю, досвід, подавати характеристики видатніших кооперативних працівників, з якими доводилося їм працювати тощо. Не йде про те, щоби ці записки викінчувати літературно й не відкладати справу зза того, що мовляв „я не вмію писати". Важне, щоби передати вірно події й факти, хоч би в найпростішій формі і такі записки матимуть важливість достовірного матеріялу. А коли кому дійсно трудно вже буде самому записати, добре було б, щоби при нагоді зустрічей колишніх кооператорів, товариських сходин хтось один пронотовував говорені спомини. Такий матеріял добре було б посилати до Т-ва Українських Кооператорів в Ню Йорку, чи до секції кооператорів, які подекуди вже існують при Т-ві „Самопоміч". на руки інж. Качора в Канаді. чи вкінці на руки автора цієї статті.

Важним теж дуже було б подавати відомості про всякі світлини з кооперативного життя і праці, збережені документи (в кого вони на руках) а дальше також відомости про кооперативну літературу і пресу, коли кому довелося побачити в приватних і товариських бібліотеках, щоби їх можна було мати в евіденції для використання, позички чи евентуально впливати на жертвування (хоч би і окремих чисел і некомплетних примірників) до центрального архіву.

Багато передових кооперативних діячів померло в останніх роках, які могли передати найкраще історію цього важливого відтинка наших визвольних змагань, але при життю ще, Слава Богу, на еміґрації і в Европі і всіх краях світу є ще чимало колишніх відповідальних співучасників кооперативного руху, а між ними навіть ще кількох найстарших піонірів, які могли насвітлити неодну ще маловідому сторінку історії кооперативних змагань, бо й неодин з них працював в таких умовинах і знає напевно такі факти, про які тоді не можна було ні писати ні говорити.

До того неодин з колишніх кооперативних працівників на рідних землях впродовж своєї мандрівки по світі і тепер вже на постійному місці на еміґрації мав і має нагоду приглянутися до рідних суспільно-економічних систем та до чужих кооперативних організацій і ця обставина дає теж добру нагоду до порівнання українського кооперативізму — організації нашої кооперативної праці, світогляду, наших недоліків і вартостей.

Д-р І. Витанович

ПРОФ. Д. ДОРОШЕНКО ПОМЕР У МЮНХЕНІ

В наглому повідомленні про смерть визначного українського історика і діяча, проф. д-ра Дмитра Дорошенка, в частині вчорашнього накладу помилково подано, що він помер в Парижі. Проф. Дорошенко, колишній український міністер закордонних справ за часів Гетьмана, голова УВАН та дійсний член НТШ, в останньому часі був переїхав з Парижа до Мюнхена, де й помер в понеділок, 19-го березня.

90% ПОДАТКУ ВІД ПРОДАЖУ В СОВСТАХ

Вашингтон. — Комуністичні партії у всіх країнах підносять крик проти податку від продажу при закупі товарів, а в батьківщині комунізму такі податки виносять 90 відсотків продажної ціни. На це вказав секретар скарбу Джан В. Снайдер у своїм звіті для комісії приділів палати репрезентантів. Секретар признав, що його цифри відносяться до податків ще з 1934 р., одначе система податкова в Совєтах не змінилася від того часу. Тільки, що в Росії не говорять про податки від продажу, а про податки „від торгу", накладаючи їх на харчі, одяг, й інші предмети для життя. Найнижчі податки наложені на бараболю, бо „тільки" 30%, а найвищі на алькогольні напитки, бо 90%. За те на цукор є 85%, на сир 80%, на жито або пшеницю 75%, і т. п. Прикладово Снайдер пояснив це так: Продукція якогось предмету коштує уряд 100 рублів, на нього накладається податок 300 рублів і тоді продається виріб за 400 рублів.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

Спортові Вісті

ПОЖНИВ'Я СІМКОВОГО ТУРНІРУ

В неділю, 11 березня ц. р. розіграно в Шікаґо, останні змагання 7-вого футбольного турніру за мистецтво І-шої дивізії, що тривав від половини грудня 1950 до 11. ц. м.

Того ж дня, команда копаного м'яча УАСТ „Леви" перемогла Німецько - Американський Спортовий Клюб „Фіхте - Ромс" з розрахунком 1:0 (0:0). Ворота стрілив прецизно Б. Куцан, добиваючи стріл Р. Маркевича з рога.

В загальному висліді 7-вого турніру наші „Леви" заняли 4-те місце, хоч були причини від дружини незалежні й залежні, що стали на перешкоді здобуттю кращої позиції в табелі. Згадати б тільки про відхід до військової служби двох змагунів Романа Андрушка й Ореста Гладкого, що мало вплив на ослаблення складу дружини. Були також і психологічні впливи, як напр., заломання після першого несподіваного програшу з ІАСК „Аполльо", хоч відомо, що невдачі треба приймати по-спортовому, не звірюючись у свої сили і не послаблюючи своєї волі до перемоги. Також не без значення залишається і те, що всі змагуни УАСТ „Леви" тяжко працюють фізично.

В індивідуальній табелі найкращих стрільців 7-ого турніру Р. Маркевич з стріленими 8 ворітьми найшовся на 3-ім місці.

Табеля кінцевого висліду 7-ого турніру виглядає слідуюче:
1) ПАСК Фальконс (16 пкт),
2) ІАСТ Марунс (10 пкт.),
3) ПАСТ Вісла (10 пнкт.),
4) **УАСТ Леви (10 пнкт.)**,
5) ІАСТ Ренджерс (7 пнкт.),
6) НАСК Норзе (7 пнкт.),
7) ШАСТ Свідіс (4 пнкт.),
8) ІАСК Аполльо (4 пнкт.),
9) НАСК Фіхте-Рамс (4 пнкт.).

Юр. Т-вич

ШАХИ В ШІКАҐО
УАСТ „Леви" — Wetro Chess Club 5½ : ½

Минулої неділі у власній домівці відбувся черговий шаховий турнір за першість міста Шікаґо. Тимразом противником УАСТ „Леви" була муринська дружина „Metro Chess Club". Змагання тривали шість годин і закінчилися вислідом 5½ : ½, в користь „Левів". Поодинокі висліди слідуючі: 1) Турянський — Roberson 1:0, 2) Білинський — Jordan 1:0, 3) Лушпинський — Thomas ½ : ½, 4) Гамулець — Brown 1 : 0, 5) Кавка — Peters 1 : 0, 6) Мудрицький — McGill 1 : 0.

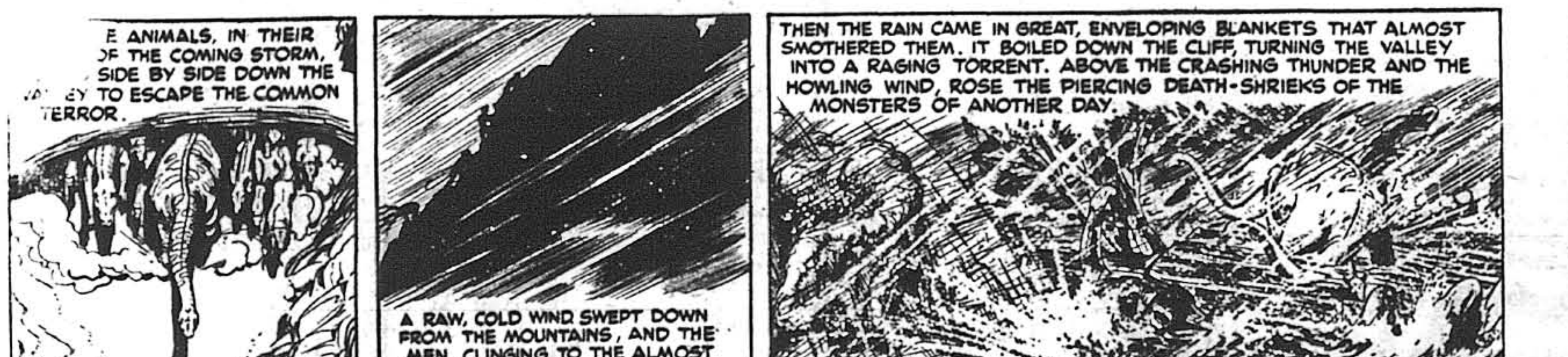
Слід відзначити, що це вже третя висока виграна „Левів" в Шікаґо.

П. Зеленяк

✝
Союз Українських Національних Демократів в Америці
в глибокій жалобі повідомляє, що 16 березня в Ню Йорку помер видатний український громадський і політичний діяч,
МИКИТА ВАСИЛЬОВИЧ КЕКАЛО
член Головної Управи і відповідальний секретар СУНД'у.

✝
В осьму річницю смерти
Д-РА МИКОЛИ СТРУТИНСЬКОГО
який згинув 19. березня (марта) 1943 р. в Грубешові на Холмщині
— відбудеться —
ДНЯ 28. БЕРЕЗНЯ 1951 Р. О ГОД. 9-тій РАНО
ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
в церкві О.О. Василіян, New York-Bronx.
Жінка і Діти.

ТАРЗАН, ч. 2556. Руйнуючий потоп.

Навіть звірята, зі страху перед надходячою бурею, пігнали одно побіч одного долиною, щоб рятуватися від спільної загибелі.

Суворий, холодний вітер повіяв з гір. Тимчасом люди, притулившися до самої стіни, дрижали з холоду й наготи.

Тоді ринув дощ цілими затоплюючими річками, які майже змивали їх з ніг. Дощ котився вділ по скалах, переміняючи долину в бурхливу безодню. А понад заглушуючі громи й виючий вітер здіймалися смертні пронизуючі повітря голоси передісторичних звірів.